

Trag Biljke NEDELJNIK #031 - PRIPREMITE SE ZA PLAMENJAČU

Datum: 19. Maj

NAPOMENA pre čitanja:

Pošto je Nedeljnik dugačak, da biste videli celi tekst kliknite na opciju "**Prikaži celi Nedeljnik**" koja se nalazi iznad ovog naslova i otvoriće vam celi Nedeljnik. Istu opciju imate i na kraju teksta.

Molimo vas da ne odgovarate na Nedeljnik jer na taj način punite inboks porukama na koje ne možemo da stignemo da odgovorimo i to nam otežava rad. U znak zahvalnosti, informacije koje dobijete iz Nedeljnika podelite sa prijateljima jer na taj način utičete da planeta bude bolje mesto!

KRATAK SADRŽAJ:

5 grešaka koje pravite kod sadnje paradajza

Nadin kutak

Najjednostavnije rešenje za lisnu vaš

Šta pratimo kod plamenjače?

Kozmetika iz vlastite bašte – čičoka

Komposter kao učitelj

Program koji se razlikuje od ostalih programa jer u sebi ima motivaciju

Talog kafe kao resurs

Zapovesti Traga Biljke

Mišjakinja

Bamija kao učiteljica zahvalnosti

Podsetnici na rokove

Obaveštenje o novim ponudama

O Bogu sam mnogo više naučila od divljih biljaka nego od ruža. I to onih divljih koje vi zovete korovima. Čovek je jedino biće na planeti koje biljke deli na korove i cveće. Možda nam to svima pojašnjava propast kojoj stremimo. Onako usamljeni i odvojeni od Boga.

O Bogu sam mnogo više saznala od životinja nego od ljudi. I to onih koje istrebljujemo i zovemo štetočinama. Čovek je jedino biće na planeti koje ostala bića deli na korisna i štetna. Čovek jednostavno živi ne-pravdu. Onako udaljen od Boga.

O Bogu sam najviše saznala od paradajza. Iako sam Boga tražila u ljudima tu sam pronalazila samo ideologiju, ideju Boga i strah od Boga. A Bog je ljubav i do njega samo ljubavlju možemo nepravolinijski. I tu sam od paradajza naučila da volim kako bih Mu se približila.

Od BAŠTE sam naučila da je SVE OD BOGA i da nam sve pripada. I dobro i loše. I tada, kada je sve od Boga, a on je ljubav, nestaje loše, ostaje samo ljubav. Naučila sam da grlim svaki trenutak ne delivši ga na sinonime koji opisuju bespotrebnost.

Svima je potrebna bašta u kojoj se baštini ljubav, jer teško je hodati okolo u strahu, ne-ljubavi, zameranju i usamljenosti.

Koordinator: Goran Pivašević

Direktor: Jovan Banović

Jutjub kanal: Jovan Banović, Jan I Sanja Rakić, Goran Pivašević

Instagram: Katarina Kremenović

Tik Tok: Jovan Banović

Facebook stranica: Goran Pivašević

Administrator platforme: Nada Radinić

Autor tekstova, video materijala I edukativnog programa sam ja, Biljka.

Šta mi radimo ovim "što radimo"?

Ispunjavamo san zemlje, omogućavamo život mikroorganizmima, hranimo krupnije podzemne organizme, spašavamo živote.

Mi smo ništa drugo osim spasilačke ekipe, hitne službe i misionara u jednom koji vide da je ono što se mora spašavati ŽIVO TLO jer od toga zavisi život svih ostalih bića na planeti.

Jeste li ikada mislili o tome kako čovek uvek rešava problem kao posledicu?

Izumiru vrste i mi pokušavamo da ih sačuvamo.

A zašto izumiru?

Zbog bahatog odnosa pre tlu jer tu se naš odnos prema životu menja.

Mi, Tragovi, jedni smo od retkih budnih spasioca živog tla i uloga nam je da o tome govorimo onima koji spavaju.

Verujem da je svaka osoba spremna da se bori za živo tlo samo ne zna da je tlo BIĆE KOJE UMIRE PRED NAMA, a takođe ne zna kako da ga spasi.

Kada biste postali svesni da nas a razlogom ne uče u školama da "vidimo nevidljivo", da doživimo tlo kao osnov za život cele planete oprostili biste sebi za loše postupanje i usmerili sve svoje aktivnosti u oživljavanje tla.

Ovde se greške mogu lako ispraviti jer je tlo lako revitalizovati. Za godinu dana povratite život, a biljke će vam pomoći da tlo očistite od otrova.

Vidite kako je lako, a od vaše odluke zavisi.

A mi ćemo, Tragovi, da pričamo neumorno i dalje, jer **jedna probuđena osoba je sto novih i budnih.**

Trag Biljke je jedna od retkih samoodrživih platformi koja brine o čoveku.

Dobro došli u novi Nedeljnik.

A ti retki su oni na čijim nogama visi planeta!

Oduvek je bilo onih svesnih i savesnih s jedne strane, a s druge onih koji ne promišljaju svoje postupke i stavljaju materijalne potrebe ispred svih i svega. To je tako! Svet se deli na pione i šampione!

Upornije ljude od bio baštovana ja nisam srela. I jednog bio baštovana prepoznajete lako po kulturi ophođenja prema svetu oko sebe. I oni su izabrali put kojim samo retki idu. Taj put nije lak, ali ne može se pravolinijski do Boga. Ne može i ne sme!

Na tom putu imamo puno poteškoća i to zamislite kao spartansku trku. Više spartansku igricu.

1. Čekaju ih buhači.

2. Napadnu ih lisne vaši.

3. Puževi upadaju na teren.

4. Kupusne stenice čim zasuši.

5. Smrdibube

6. Je cilj! Pune korpe hrane i jedan veliki uspeh jer smo u ovoj spartanskoj trci, moralno i bez oružja (čitaj hemije) uspešni i izborili se.

Nema veće radosti od doslednosti i većeg uspeha od upornosti. Ali ovaj put, od 1 do 6, svi prolazimo.

Ja ga prolazim 15 godina i svake godine sam sve poniznija pred prirodom. Vrlo svesna da bar mi koji VIDIMO moramo na kolenima da molimo za sve vas koji ne vidite istinu.

Region ima najezdu puževa.

Koliko ste krtica oterali sa imanja? Voluharica?

Koliko ste gnezda ptica srušili jer vam jedu voće?

Koliko ste rovaca ubili?

Slepića prognali?

Sami napravite računicu.

A ubili i prognali ste prirodne neprijatelje puževa.

Sve vam je jasno.

5 GREŠAKA KOJE PRAVITE KOD SADNJE PARADAJZA

Kod prvog udara plamenjače vaš paradajz je preko noći spaljen i morate da ga čupate, nagli skok temperatura je izazvao toplotni udar i paradajz izgleda kao skuvan i to preko noći, u bašti imate džunglu od paradajza koji zbog toga kasni sa plodonošenjem, imate puno zelenih plodova i paradajz sporo sazreva... ne brinite, to su posledice grešaka koje radite kod sadnje i jako lako možete da ih rešite.

Postoji pet grešaka koje često radite kod sadnje paradajza pa idemo redo, a usput savetujem da pogledate istoimenu epizodu.

1. **Plitko posaden paradajz** – paradajz se sadi duboko, do prvih listova jer na celom, ukopanom delu stabla razvija dubok koren. To je osnovno kako bi izdržao toplotni udar i plamenjaču.
2. **Ne sadite paradajz u paru** – stav koji stalno izaziva napad na društvenim mrežama. I nakon 15 godina koliko govorim da se paradajz sadi u paru ovo je očigledno najveća kontradikcija XI veka, sudeći po broju blokiranih na stranici. Ako niste upućeni u delovanje alelohemikalija i fitoncida savetujem da to proučite jer je u ovom slučaju paradajz najbolja biljka kuma samom sebi. Putem korena se međusobno podržavaju, a kao posledica tog združivanja imamo jake biljke koje mogu da izdrže udare sezone. Možete da spojite i različite sorte, to je jako dekorativno u bašti pri čemu naglašavam da je paradajz samooplodan i da ne treba da vas brine ukrštanje. Ono što ne bi trebalo da uradite je da spojite determinantnu i indeterminantnu sortu što nas vodi do treće greške.
3. **Ne znate da li je vaša sorta determinantna** (niska, ograničenog rasta) **ili je indeterminantna** (visoka, neograničenog rasta). Paradajz je voće i potrebno ga je orezivati tokom sezone, a ako se setite to su i naše babe radile. Skidanje zaperaka, zalamanje vrhova koje se zove dekapitacija su neke veštine koje su naši stari znali, ali mi nismo naučili pa to sada učimo na predavanjima. U skladu s tim pogledajte predavanje Paradajz, nega kao prevencija (evo ga [link](#)). To je prava oda paradajzu i tu ćete naučiti zašto je važno da znate o kojoj se sorti radi i kako da orezujete paradajz tokom sezone. Ukoliko ne orezujete paradajz imate u bašti džunglu od biljaka koje kasne sa plodonošenjem, plodovi sporo sazrevaju i biljke su zbog velike lisne mase i malo provetrenosti sklone plamenjači.
4. **Pogrešna organizacija paradajza u bašti.** Paradajz na ovom programu sadimo u mešovitoj sadnji sa ostalim kulturama. Najveća greška je posaditi

paradajz u više redova na gredici jer je na taj način loša provetrenost i samim tim nije dobra prevencija problema kao što su: crveni pauk, plamenjača, smrdibube. Preglednost je takođe loša. Uz paradajz možete da posadite puno kultura koje učestvuju u sistemu zaštite, pa tako imamo dve epizode: [najbolja kombinacija za paradajz](#) i [11 kultura koje sadimo uz paradajz](#). Paradajz se sadi u jednom redu ili u sistemu potkovice na jedno gredici.

5. Previše sadnica koje želite da ugurate u svoj projekat od 100 kvadrata.

Projekat od 100 kvadrata može da primi 60 parova paradajza i na taj način, u kombinaciji sa ostalim biljkama, uz integralne sisteme, imunitet cele bašte je veliki. Ako taj sistem poremetite time što ubacujete preveliki broj paradajza onda nećete imati vremena, niti mogućnosti da se svakom dovoljno posvetite i imamo onda greške koje nas dovde do problema u sezoni. I manji broj paradajza može dati veliku količinu plodova ukoliko mu se posvetite na pravi način. Ovo je ujedno i najčešća greška.

NADIN KUTAK

Piše: Nada Radinić

Ako imate svoj povrtnjak ili cvijetnjak onda ste sad u velikom poslu. Sjetva, sadnja, košnja, briga oko presadnica... sve je na svom vrhuncu. To je takvo doba godine kad nije lako ući u trku s prirodom. Još kad tome pridodamo i svoje vlastite želje i ambicije oko tekuće sezone, sve postaje vrlo dinamično i zahtjevno. Tako je i meni. Zimi maštam, a sada pokušavam ostvariti izmaštano i iskoristiti sezonu što je više moguće.

Pitaju me kako stižem. Pa, uopće ne stižem - od svih važnih stvari zapostavljam manje važno da bih ostvarila najvažnije. Često krenem obaviti neki posao (sadnja, presadnja, sjetva...) i na putu od kuće do vrta zastanem malo kod božura koji su opet otvorili svoje divne, paperjaste cvjetove,... pa me privuku grmovi žutih ruža,... pa mi zapne za oko prvi cvijet gailardie,... pa treba zaliti biljke u posudama,... pa ću samo na brzinu presaditi ove četiri rajčice u čašu jer im je već pretijesno u smotuljku gdje su već preko mjesec dana,... pa vidim da su šumske jagode dozorile i idem razveseliti kćer buketićem zrelih plodova... I tako, prođe vrijeme, a moj prvotni naum se sasvim razvodnio...

I često se tako nasmijem samoj sebi i mojoj zbrkanosti. Ona je došla s godinama. Prije sam bila savršeno organizirana i u svakom trenu spremna na svakoake promjene i prilagodbu na nešto novo. To mi je pomagalo u radnom odnosu i poslovima koje sam obavljala. Vrtlarenje me je jako promijenilo. I na bolje i na gore, ovisno o onome tko promatra. Ja samo znam da sam puno sretnija. Pokušavam kompenzirati nedostatke jedne situacije, koristeći prednosti druge. Nekoliko posljednjih mjeseci su mi lijeva ruka i vrat bili puno manje pokretni zbog ozljede, ali rijetko tko je to primijetio, jer sam promijenila prioritete. Život je stalna prilagodba.

Ono što mi iskustvo donosi iz godine u godinu jest spoznaja da ne mogu imati sve. I da ne moram. Nešto će biti krivo posađeno, nešto će mi pojesti puževi, nešto će zakasniti. I to je u redu.

Vrt me naučio da moram biti spremna prihvatiti loše jednako kao i dobro. Nitko nije predodređen da prima samo dobro. Naučio me i da moram biti strpljiva. I da ne mogu imati kontrolu nad svime što radim, što mi inače teško pada. Rastuži me kada ne uspijem umnožiti neko sjeme, kada mi propadne sezona jer sam nešto jednostavno zaboravila posijati. Ostavim sjeme negdje gdje mu nije mjesto i nađem ga kada rok za sjetvu debelo prođe. Vjerojatno nam se svima to događa. Često se onome što najviše volimo stignemo najmanje posvetiti.

Uza sve to, nama vrtlarima i vremenske prilike određuju ritam i tu je najteže imati stvari pod kontrolom. U proteklom tjednu je neke dijelove naše regije pogodio mraz. Neki su pretrpjeli tuču. Vrlo smo ovisni o vremenskim prilikama. Pričali smo na tu temu u našem Boravku na Viber platformi i obećala sam da ću za ovaj broj kutka pronaći neke tekstove koje sam prije par godina spremila na svoj kompjuter, a radi se o fenološkom vrtlarenju – staroj, mudroj praksi praćenja prirode i sadnje u skladu s njezinim znakovima. Ljudi su bili primorani uskladiti se s prirodnim ciklusima. Doduše, današnja klima je bitno promijenjena, ali i priroda se tome prilagođava, pa se još uvijek može neke stvari iz davnih dana uspješno primijeniti u sadašnjosti.

Više o svemu ovome pročitajte na ovom linku:

[VRTLARENJE PREMA ZNAKOVIMA PRIRODE](#)

Svako dobro i lijep pozdrav!

NAJEDNOSTAVNIJE REŠENJE ZA LISNU VAŠ U VOĆNJACIMA

Problem lisne vaši u voćnjacima možete da rešite na vrlo jednostavan način i to zamislite, tako što baš ništa ne radite. Nekada sam i ja trčala prskalicama na svaku pojavu lisne vaši, brinula, pratila i onda povezala sisteme i shvatila kako je prirodna čudesna i tako se lepo brine o sebi kada mi tu ne umešamo svoj ego. Da li ste videli u šumi najeзде? Ne mislim na šume koje je čovek podizao već na one koje su nastale same. Šume koje je čovek podizao masovno propadaju jer su to posađeni „vojници“ na nekom razmaku koji je čovek izabrao kao idealan pa samim tim je imunitet cele šume mali...

Lisna vaš je deo predatorskog lanca koliko god se ta informacija vama ne dopada. Mora da postoji jer je u centralnom mestu gde hrani mnogo insekata svojim podmladkom. Da li ste znali da si stršljenovi čistači lisne vaši? Odrasli se hrane voćem, ali svoj podmladak hrane proteinima pa tu spada i lisna vaš. Zapravo lisna vaš ima dosta neprijatelja, a tu spada i čovek.

Svake sezone imam produženu košnju u voćnjacima. Na taj način se rešavam ne samo lisne vaši već i rutavih buba koje jedu cvetove. U travama na samim voćnjacima ima puno atraktanata za lisnu vaš i ako im dopustite da rade svoj posao one će to i

raditi. Najveća nevolja je to što čovek redovno kosi svoje voćnjake ili čak freza pa na taj način potpuno poremeti prirodni sistem zaštite.

Prva košnja u voćnjacima radi se kada divlje biljke procvetaju, osemene se ali i nahvataju puno lisne vaši. Sredinom maja se obara prva trava i tim činom se obori i lisna vaš. Moji su voćnjaci potpuno čisti, nema smotavaca, vaši. Monilija je tu ali pod kontrolom jer dopuštam da priroda radi svoj posao. Na stablima možete da vidite lišajeve koji su tu takođe u svojoj simbiotskoj ulozi. Bilo je puno komentara na tu temu, ali imamo epizodu o lišajevima na stablima voća.

Problem je što tražimo prirodna rešenja u neprirodnim uslovima. Pozivamo se na prirodu, a prognali smo je iz svog „dvorišta“. Važno je biti strpljiv, nije lako, ali i ne mora da bude lako. Bitno je da je funkcionalno.

A sada se setite priče o gladnom psu koga ste sreli na ulici. Zaustavili ste se i dali mu hranu koja se zatekla kod vas ili kupili hranu u obližnjoj prodavnici. Ja, na primer, stalno udomljavam odbačene mačke. Živim u prekrasnoj zabiti koja ima sve prednosti izolacije od civilizacije ali i jednu manu, dovoljno smo daleko od grada i nenaseljeni da ljudi samo izbace životinje koje više ne žele. Ja i ne znam kako se odbacuju bića, ali to nije tema. Tema je odnos. Svako to biće nahranim, brinem o njemu i nađem mesto u svom domaćinstvu. Zato vas pitam koja je razlika u tome što ćete da nahranite gladnog psa od toga što ćete da nahranite lisnu vaš? Materijalno tu nema razlike. Duševno, brinete da će vam uništiti voćku. Ne brinite, biljke se staraju o sebi ukoliko ne narušimo njihove sisteme komunikacije. Ako frezamo voćnjake, kosimo do nule, tada nismo pomogli svojim biljkama. Frezanjem voćnjaka narušavate osnovnu otpornost, a to je komunikacija među biljkama koja se odvija korenjem i gljivicama koje ih povezuju.

Dok smo snimali video o ovom, snimatelj me zaustavio i rekao je: hajde to reci na drugačiji način jer će ljudi pomisliti da si veštica. Nasmejala sam se, veštica jednako vešta žena. Spaljivali su nas na lomačama nekim vekova koje sada zovu mračnim. Zamislite, mračni i pored onoliko bukinja na kojima su gorele slobodarske misli.

Ja sam vešta žena koja čuje prirodu, posmatranjem dolazim do rešenja, a vama želim da pomognem tako što vam o tim rešenjima i pišem. Juče sam pregledala neke svoje datoteke sa tekstovima i shvatila da sam iza sebe već sada ostavila na stotine tekstova koji će živeti i nakon mene. Za jedan život je dovoljno.

ŠTA PRATIMO KOD PLAMENJAČE?

1. VLAŽNOST VAZDUHA IZNAD 90%

2. TEMPERATURE od 18 do 22°C

Ukoliko se poklope ta dva uslova budi se plamenjača.

NE POGODUJU JOJ:

1. VLAGA ISPOD 50%

2. TEMPERATURA IZNAD 25°C I ISPOD 10°C

Tada ne može da se širi.

OBAVEZNA AKTIVNOST BAŠTOVANA:

1. PRATI PROGNOZU JER AKO SE NAJAVE IDEALNI USLOVU REAGUJ PREVENCIJOM 3 DANA RANIJE
2. UVEK SKIDAJ OŠTEĆENO LIŠĆE JER TAKO IMAŠ DOBAR PREGLED
3. OREZIVANJE PARADAJZA OD POČETKA DAJE DOBRU ŠANSU BILJKAMA
4. ZAPERKE DUŽE OD 15 CM NE KIDAJ VEĆ ZALAMAJ
5. I NE NERVIRAJ SE, SEZONE PLAMENJAČE SU VRLO BOGATE

Idealne sezone su onda kada se plamenjača probudila i ima je, ali ne u zamahu jer vreme nije potpuno pogodno za nju ali dovoljno da bude budna. To je ujedno klima u kojoj sve ostale biljke odlično plodonose.

Sezone u kojima se plamenjača ne budi su sušne sezone i tada osim paradajza malo šta i beremo.

OSNOVNI PREPARATI ZA SUZBIJANJE PLAMENJAČE:

1. PREPARAT OD KURKUME, PREPARAT OPŠTEG DELOVANJA

3 kašike kurkume u 3 l vode, dobro promešate i odmah prskate biljke. Potrebna je gaza jer može da zapuši prskalicu. Ovo je preparat kojim se najbrže deluje.

2. PREPARAT OD CIME BELOG LUKA

300 g cime belog luka stavite u 10 l vode i ostavite da odstoji preko noći. Nakon toga kuvate pola sata i kada se ohladi procedite i prskate razređeno 1: 3 sa vodom.

3. PREPARAT OD GLAVICE BELOG LUKA

Izgnječite čenove belog luka (100g) i stavite u 10 l vode, treba da odstoji pola sata i procedite pa nerazređenom tečnošću prskate biljke.

4. PREPARAT OD GRANULIRANOG BELOG LUKA

3 kašike granuliranog belog luka stavite u 10 l vode. Dobro promešate i ostavite da odstoji pola sata pa nerazređenom tečnošću prskajte biljke.

5. JUHA OD PRESLICE (ILI BRŠLJANA, MRTVE KOPRIVE, PIREVINE)

150g suve preslice ili 1kg sveže (zamena je bršljan, mrtva kopriva, pirika)

10l vode

Potpiti biljku i ostaviti je preko noci u vodi.

Sutradan kuvati tako da vrije pola sata.

Poklopiti da se ohladi i ohlađeno procediti. Prskajte biljke razbaženo 1:5 sa vodom.

Preparati se ne koriste u prevenciji već kao terapija i kod pojave prvih znakova plamenjače. Tada je potrebno primeniti ih 3 dana zaredo, zatim sledi pratnja biljaka 5 dana pa ponovo tretman 3 dana zaredom.

KOZMETIKA IZ VLASTITE BAŠTE – ČIČOKA

Odličan je izvor važnih minerala - kalija, fosfora, kalcija, magnezija, željeza.

Obiluje i vitaminima C, D, A(beta-karoten) te vitaminima B skupine.

Sadrži važne i za organizam neophodne esencijalne aminokiseline.

Njen najvrjedniji sastojak, kojem znanstvenici pridaju najveću pažnju je inulin.

U kozmetici inulin može da pomogne u održavanju zdravlja kože podsticanjem ravnoteže mikroba kože.

Hidrantna moć: Inulin pruža hidrataciju kože, održavajući vlagu i čineći je mekom.

Kondicioniranje kose: dodatak inulina pomaže omekšavanje vlasi i olakšava raščešljavanje, čineći kosu sjajnom i mekanom.

Prebiotik za kožu: kao prebiotic, inulin podstiče rast korisnih bakterija na koži, podržavajući zdrav mikrobiom i doprinoseći hidrataciji i umirenju kože.

Balzam za kosu od čičoke:

- 2 gomolja
- 100 ml vode
- 1 kašika skuvanog pirinča
- 1 kašika jabukovog sirćeta

Gomolje čičoke skuvati kratko pa staviti u blender sa ostalim sastojcima.

Balzam držati 20 min na mokroj kosu.

KOPMOSTER KAO UČITELJ

Gledamo na prirodu kao na razglednicu i to je naš suštinski problem. Ne učestvujemo u prirodi čak i kad smo s njom, slikamo, divimo se i odlazimo u svoje stanove da delimo slike te iste razglednice. Zato nam je na svakom koraku potrebna pomoć, neko ko će da izleči naš život, greške, komplekse i silne uloge koje smo nasledili. Naši koraci su u mestu, nema kretanja, a vreme galopira. Za planetu svakako!

U razgovorima uočavam pogrešnosti u percepciji problema planete, a svi nekako misle da će nas spasiti potomci. Ako njih naučimo eto nam evolucije! Loptamo se

odgovornošću jer tako mislimo da dajemo neki doprinos, preko svoje dece. A mi, adulti, mi nemamo vremena.

Grupišemo ljude na mlade, srednjedobne i stare i to po ekološkom prioritetu. A ja tvrdim da tog prioriteta nema. Svako ko misli da će promena ekološke svesti dece da pokrene lavinu ZELENE revolucije nije tačan. Danas, kada su resursi ovako ugroženi, svaka starosna dob je u igri. Ne možeš da menjaš decu ako mu roditelje ne prevaspitaš, a tek praroditelje. I za svakog ima mesta u ovoj revoluciji.

Eto, ja mislim da se najveći ljudski resursi kriju u staračkim domovima (i domaćinstvima) jer ja obilaskom istih srećem bisere baštovanstva. Mislim da se atavistička znanja kriju u tim ljudima koji dane provode pod nekim "terapijama". A, zamislite, samo im treba kontakt s prirodom i jedna mala bašta. Svi lekovi bi bili odbačeni. Samo da me neko posluša pa da svaki starački dom ima jednu baštu! Kroz hodnike tih domova gledam depresivna lica koja nešto čekaju, valjda da to vreme prođe što brže. I ne prođe ni trenutak da ne pomislim kako bi svi oni dali ekološki doprinos planeti, a boje tom svom životu.

Koliko samo veština se krije u tim staračkim rukama!

Mi se trudimo, svi, mi kao roditelji, deca, ekolozi, biolozi, braća i sestre ali trud nam je pogrešan. Mi sada moramo da preskočimo nekoliko karika u razvoju ekološke svesti kako bismo sustigli svu tu industriju (koju plaćamo) koja u velikoj meri uništava resurse prirode. A najveći resurs je znanje!

U školama postoje ekološke sekcije koje decu uče recikliranju i resursima. Učimo decu kako da bacaju smeće, da je plastika problem, da je drvo živo, da su pčele važne, pa se eto svi dobro zapitajte dokle ćemo dogurati ako decu učimo onom što se podrazumeva. To je stvar kućnog vaspitanja. Zato se vraćam na roditelje i praroditelje na kojima prvo treba "ekološki poraditi", pa tek onda raditi s njihovom decom. Da bi gradili, ne razgradili.

Predlažem školama jednog vrhunskog učitelja u svakom školskom dvorištu, a to je komposter. Hoćete da se deca uče suštinskoj odgovornosti? Poklonite im komposter!

Komposter nas uči:

- da nije kanta za otpatke već živo biće, kao kućni ljubimac koji morate da hranite, dakle uči nas odgovornosti.
- uči nas analizi lokacije jer traži posebno mesto.
- uči nas da razdvajamo otpad što je osnov za reciklažu.
- uči nas životu jer je komposter mesto vaskrsnuća žive u živu materiju.
- čini nas praktično ostvarenim jer proizvodimo hranu za biljke.
- čini nas alhemičarima jer stvaramo smeđe zlato.
- uči nas da je tlo živo.
- učimo kada je komposter žedan, gladan i kada mu je hladno.

- uči nas da prepoznamo mirise i konzistencije jer po tome znamo da li smo na dobrom putu stvaranja komposta.

- uči nas doslednosti.

- solidarnosti nas uči.

- uči nas da delimo.

Imate divan način da decu približite prirodi kreirajući školsku baštu.

PROGRAM KOJI SE RAZLIKUJE OD OSTALIH PROGRAMA JER IMA U SEBI MOTIVACIJU

No dig sistem je kontinuitet setve i sadnje i naše bašte su uvek pune hrane. Samim tim se i sistem setve i sadnje razlikuje

Preporuke za setvu koje su napisane na kesicama semena koja kupujete u apotekama odnose se na konvencionalni sistem setve i sadnje. Zemljane bašte se stavljaju u „pogon“ tek od sredine aprila ako imaju sreću da je suvo pa freza može da uđe u baštu, a ako je vlažno i nemate svoju frezu onda čekate često i maj.

Mi, u no digu, konstantno sejemo i sadimo, a na Kontinentu smo već u martu u setvi na otvorenom polju. Razlika je velika.

S obzirom da je program obiman on je raspoređen tako da vi završavate setvu u koracima i tako rasterećujete sebe. Program počinjemo u decembru i dok svi misle da doček Nove Godine mi mislimo na setvu. I jako je mnogo komentara od strane drugih edukatora da je rano, da se ne bi trebalo upuštati u setvu u „nedoba“ naši rezultati su pokazali koliko je metoda frakcione setve uspešna. Rad u koracima vas oslobađa frustracija.

Celer, na primer, spada u otpornu presadu i nakon klijanja i nicanja ide odmah van, na balkone, a nakon pikiranja mi smo već oslobodili žardinjeru u kome se nalazio za nove setve u martu ili aprilu. Paprike sejemo u februaru i nakon presadnje u maju oslobađamo saksije za majski rasadnik.

Baštovani mogu sve da poseju kompletnu presadu i u martu, da ne prate program, ali na platformi Motivacionog baštovanstva sve je u službi motivacije i vežbe fokusa, pa i celer i paprika.

Sada ću vam napisati i kratak istorijat zimskog programa setve presade. Pre par godina kada smo imali situaciju s koronom. Novembar je već počeo da odvlači pažnju baštovanima u negativnom pravcu. Tada, svi sistemi su pucali, moral je padao, jer ljudi su bili bombardiovani strahom. Svi mediji su bili u službi pritiska na već ionako polomljenog čoveka. Bilo je teško održati fokus kod baštovana na platformi, što je i opravdano – svi su im nametali borbu za život. Tada sam odlučila da preduzmem nešto i pokrenula sam program setve nikada obimniji i nikada raniji. Decembar je, a mi

imamo setvu presade kao nikada ranije. Sećam se prvih reakcija na 18 kultura u kalendarima.

Znate, trebalo je naći sva ta semena, posude, zemlju. I tada je krenulo ono što sam želela da vidim – preusmeren fokus sa strahova na suštinu. Naša platforma je postala košnica jednog velikog smisla. Svi smo sejali i tada više brinuli o poleganju nego koroni. Decembarsku setvu često prati problem poleganja, a ja sam i htela da ne bude lako jer je na taj način i jači fokus. Dragi moji baštovani, kako ste samo veličanstveno nabavljali zemlju i u lokdaunu, kako ste samo bili hrabri. Sećam se naše Milice koja je tada lečila koronu i sva prestravljena meni govori da je bolesna i da ne može da seje, da nema zemlju, da nema seme već samo neko staro seme salate... Rekla sam joj da ne bude "peka" već da ustane i noću siđe do parka i posudi od prirode malo zemlje. I Milica je imala divnu salatu te sezone. Naš decembarski kalendar je spasio mnogo života, mnogo duša izvukao iz depresije tih teških i neizvesnih dana. A najbolje od svega ispostavio se kao tačan.

Hoću da znate da je svaki moj korak i potez na platformi motivisan humanošću i čovekoljubljem. Iako možda na početku ne razumete sistem, vrlo brzo ćete osetiti humane vrednosti na svojoj kičmi.

TALOG KAFE KAO RESURS

Upotreba taloga kafe je i najčešće pitanje na platformi pa je red da u Nedeljniku ponovo pišem o kafi. U pitanju je vrlo čest resurs i bitno je da znate na koji način da ga iskoristite.

Ono što je temelj ove priče - kafa sadrži ključne minerale za rast biljaka, a to su: K, P, Mg, N. Dalje, kafa je u stanju da zakiseli tlo pa oprezno s njom, posebno ako je stavljate na sobne biljke. Zapravo iz iskustva nekog ko je naučio ovu grešku kao lekciju, kafu ne savetujem za sobne biljke.

Miris kafe ne vole puževi, pa se to može iskoristiti u borbi protiv njih. To, naravno, ne pomaže kod puževa Španaca jer oni jedu sve, ali kod ovih sitnih, malih i domaćih puževa pomaže. Talog kafe za ovu svrhu koristite tako što jednostavno sipate talog oko biljaka, ili možete da prskate biljke tako što stavite kašiku taloga kafe u 250 ml vode. Ono što je ovde važno je 2 u 1, jer odbijaš puževe i ujedno hraniš folijarno biljku.

Ako imate puno taloga kafe onda možete da je posipate preko PMova, da malčirate svoje biljke, jer je organska materija koja obogaćuje tlo, ili da ukopavate talog oko samih biljaka. Meni se ova treća varijanta pokazala kao najbolje. Vrlo je jednostavno – oko korena biljke napravi se kašikom mali kanal gde se sipa talog kafe i zatvori zemljom ili senom. Biljkama se ovo hranivo lagano dozira tokom zalivanja.

Takođe, možete da napravite i hranivo od kafe tako što jednu šolju taloga kafe razmutite u 10 l vode. Ovo mora da stoji 24h na toplom i onda zalivate biljke nerazređenom tečnošću. Doza je 250 ml po biljci.

Talog kafe može da poveća prinose rotkvi, rotkvici, mrkvi, krompiru i potrebno je da pomešate talog u tunele ili gnezda pre setve ili sadnje. Krompir kome sam dodavala talog imalo je odličan prinos. Logično je, pored hrane krompir je dobio i kiselu sredinu.

U voćnjacima se talog kafe koristi kod bobičastog voća, pre svega kod borovnica koje vole ekstrakiselo tlo. Jednostavno ih zalivajte kišnicom u koju ste dodali talog kafe. Recept je isti kao za hranivo o kome sam malo pre pisala. Generalno, borovnice se zalivaju isključivo kišnicom. Borovnice možete da malčirate talogom kafe ako ga imate puno.

I ovde mislim na sve vrste kafe koje se piju i tu nema ograničenja.

Talog kafe može da vam pomogne da se rešite smrada sa kože nakon što ste zalivali biljke TBĐom. Poznato je da svako TBĐ ima intenzivan miris koji se dugo zadržava na koži. Iako svi koristimo rukavice tokom zalivanja biljaka đubrivima često nam se prolije po odeći i rukama. Ako se to desi potrebno je da talogom kafe istrljate odeću i kožu i nakon toga isperete vodom. Miris će nestati.

Kafa se dodatno može koristiti i za bolje ukorenjivanje biljaka, pa je dovoljno da tokom pikanja biljakama samo kratko umočite koren u malo tečniji talog kafe pa ih onda ubacite u zemlju.

Kao što vidite talog kafe je resurs koji se uglavnom baca, a imate puno načina da ga iskoristite.

ZAPOVESTI TRAGA BILJKE

Da se podsetimo...

PRVA ZAPOVEST: Poštuj Prirodu jer njen si deo. Ne uči o njoj u "biologijama" već uči U NJOJ i UZ NJU. Svaki dan se budi sa svešču da si nezamenljivi deo lanca prirode. Čoveče, svetliš, nisi zamenljiv. Važan si meni, sebi i Prirodi.

DRUGA ZAPOVEST: Ne veruj industrijama jer su udružene kako bi tvoj život bacile u lanac robovanja. Industrije nisu tu da bi tvoj život učinile boljim, tu su da te učine zavisnim od Tuđeg. Pruži otpor uvek i na svakom mestu! Probudi se! Uzgajaj vlastitu hranu jer je to najveći čin otpora!

TREĆA ZAPOVEST: Poštuj svako biće oko sebe kao sopstvenu braću. Mi nismo gospodari biljkama i životinjama, mi smo s njima braća. Ne traži brata samo u čovečjem liku, ljubav propuštaš. Uči o stanarima prirode, vidi ljubav oko sebe, a tvoja braća iz prirode će ti uzvratiti stotruko.

ČETVRTA ZAPOVEST: Ne ubij! Agresivnost se prenosi kao zvuk, a osnov joj je strah. Ne plaši se! Ne brini stalno! Prati svoje lagane pokrete svesnošću da si u Sadašnjosti. Ne ubijaj delove lanca, jer je to rat koji nema kraja. Prepoznaj biljke i životinje kao svoje pomagače. Lanac je u prirodi potpuno jasan, svako ima svog predatora. Ne

ubijaj onog ko ti jede biljku, jer biljka je na to pristala - ona hrani onog ko je brani. Uvek neki predator čuva naše biljke.

PETA ZAPOVEST: Posmatraj! Uči! Napreduj! Prevazilazi prethodna saznanja! Svet ne bi bio ovako lep da smo stajali u jednom mestu. Eksperimentatori su neophodni za Put promene. Na tom si putu!

ŠESTA ZAPOVEST: Ne ruši tuđe! Boli kad ruše i tvoje. Boli svakog! Seti se toga kada rasturaš tuđa gnezda. Koliko siročadi na opustošenoj zemlji ostavljaš zaoravajući stalno svoj komad prirode?! Koliko leševa?! Ne ruši! Izgradi ako umeš! Ako ne umeš nauči! Ja učim svaki dan kako da ozidam gnezda koja drugi ruše.

SEDMA ZAPOVEST: Seme nije tu zbog nas, zbog sopstvene vrste je tu. Poštuj to! Ali, seme je jedini zalog tvoje nezavisnosti. Novac je lažna vrednost jer ga je izmislio čovek, seme je jedina tačna moneta stvorena od strane Prirode. Čuvaj ga, budi ga u skladu sa impulsom zemlje. Uzgajaj stare sorte jer to je jedini način da sačuvamo planetu. Čuvajući seme ti čuvaš sopstveni život!

Probudi se!

Ustani!

Pruži otpor!

VREME JE

MIŠJAKINJA

Danas nije dovoljna samo negativna definicija, nije dovoljno samo biti protiv hemijskog tretiranja biljaka i tla. I nisi bio baštovan ukoliko koristiš koprivu kao zaštitu i prehranu, a pivom loviš puževe... To je i dalje obična bašta koja koristi ekološke preparate. Dobro je to, ali nije dovoljno. Planeta zahteva sistematičan pristup i postizanje odnosa poverenja i odgovornosti u odnosu na čitav ekosistem. To ujedno podrazumeva poznavanje zakona prirode i konstantno učenje o njenim resursima. Čovek nije smislio zakone prirode i jedino može da živi bez gubitaka ukoliko se uskladi s njima. Ja ovde pišem o celovitim gubicima na planetarnom nivou. Bio uzgoj je koncept života i svakim danom nas je sve više.

Korov je termin koji ne volim. Nije mi saglasje sa čudi tih divljih biljaka. One su tihe u svojoj muzikalnosti i postojane. Uvek budite svesni činjenice da su to domorodačka plemena, a da smo mi kolonizatori. Upoznati ta "plemena" je čast, zahvalnost i obaveza ukoliko želite da pređete na biološke metode uzgoja.

Mišjakinja je sveprisutna u sezonama. Cveta čak i zimi. Ja i ona smo postigle fantastično saglasje u tonovima naših duša. Upravo zbog toga nje ima sve više u mojoj bašti. Ona jednom bio baštovanu neverovatno pomaže u uzgoju jer ima plitak koren, a veliku biljnu masu. Na sebi zadržava mnogo rose koja u sebi sadrži veliku količinu azota. U saglasju je sa svim uzgojenim biljkama jer ne ometa njihov rast, naprotiv, ona kao pokrivač tla zadržava vlagu u njemu. Indikator je humusnog tla, ali i sama

učestvuje u njegovoj humifikaciji. Predstavlja "na dohvat ruke" materijal za malčiranje. Onako nežna i tiha ona je jedina u stanju da potpuno savlada invazivnu piriku. Pokušajte na parcelama sa pirikom da presadite mišjakinju i iznenadićete se uspehom. Trenutno je svaka moja parcela prekrivena mišjakinjom. Ona mi poručuje da sam potigla uspeh na svom putu konverzije u bio uzgoj. Pored nje ja ne moram velikim količinama sena da pokrivam parcele za zimski san. Postigla sam sklad. Dopustila domaćinu, njoj, da živi i da se razmnoži kako bi štitila tlo. S obzirom da je bogata kalijumom od nje se mogu praviti fantastična biljna tekuća đubriva koja su važna za plodonošenje biljaka. Kilogram biljne mase potopite u 10 l vode i nakon 3 nedelje fermentacije koristite razblaženo (1:10) sa vodom za zalivanje biljaka.

Mišjakinja je besplatna hrana. Ja je konzumiram u svim izdanjima: u salatama, varivima, pecivima... bila je cenjeno povrće u doba Rimskog carstva. Mlada biljka se koristi tokom cele godine, a seme se koristi za posipanje hrane. Ona je hrana kojom uklanjamo umor. Dok čekamo da nam porastu salate u bašti možemo da se hranimo upravo mišjakinjom. U pitanju je pre svega lekovita biljka. Leči: upale očiju, dečije grčeve, bolesti bubrega, opekotine, plućne bolesti, psorijazu, reumu... ajme! U narodu je poznata kao svestran dar prirode - leči, krepi i osvežava.

Od nje možete napraviti univerzalni čaj:

-1 veliku kašiku usitnjene mišjakinje prelijete sa 2 dcl vrele vode. Kada odstoji 15 minuta pijete. Uklanja umor!

Na dobrom ste putu ukoliko oko sebe vidite bića, a ne biljke koje uzgajate zbog plodova. Na taj način bića vas daruju lekovitošću. Hvala im!

BAMIJA KAO UČITELJICA ZAHVALNOSTI

Bio uzgoj nije samo proizvodnja zdrave hrane. Umetnost življenja je! Uzgoj hrane po principima bio uzgoja je proces isceljenja duše i tla. Vraćanje iskonu i buđenje atavističkih veština. Te veštine su tu, u nama su. Potrebno je samo probuditi ih (SE).

I najotpornija biljka može da se razboli. Ono što radim ja kao bio baštovan je svođenje tih pojava na najmanju moguću meru tako što:

- Biram otporne i autohtone sorte.
- Sadim 40 - 50 vrsta lekovitog, začinskog bilja i siderata svuda po bašti uokvirujući ih u priču o sestrinstvu biljaka.
- Moja bašta je dom za (svakako nezbrinute) zmijske, ježeve, krtice, žabe i sve insekte.
- Koristim biljne preparate u zaštiti i ishrani biljaka jer sve što se iz tla uzme tlu se i vraća.
- Štitim tlo malčiranjem jer od života u tlu zavisi život planete. Ja sam toga svesna!

Ovde je reč o vrhunskoj integralnoj zaštiti i pristupu gde su svi predatori posloženi jednakobrojno u lancu. Za ovo je potrebno strpljenje, vizionarstvo i ljubav prema planeti.

O bamiji bih malo. O nekoliko fantastičnih sorti koje rastu u bašti ove sezone: Sultanija, Orange jinx, Bosanska, Silver i Alabama red.

Bamija ili Čudotvorni gospini prsti, jedna je od najstarijih zdravih namirnica i napokon se vraća u naše kuhinje. Ipak se o njoj govori tek po "baštenskim kuloarima", jer većina baštovana ne zna ni kako izgleda, ni kakao se uzgaja. A tek o ukusu... Okra ili Gospini prsti se u ishrani koristila još pre tri i po milenijuma, naročito u faraonskom Egiptu. Za njen izuzetan ticaj na zategnutost i glatkoću kože znala je i Kleopatra, a drevni zapisi govore da se u dolini Nila uzgajala vekovima pre Hrista. Pre svega zbog afrodizijačkih svojstava bila je omiljeno jelo begova.

Ova trajna biljka iz porodice slezova raste do metar visine. Za ishranu se koriste samo mladi i nedozreli plodovi, koji se prilikom kuvanja raspadnu oslobađajući mnoštvo semenki koje su bogate belančevinama i mastima. Može da se konzumira tokom cele godine tako što je sušimo, mariniramo, zamrzavamo i meljemo.

Bamija je čudotvorna biljka koja:

- Održava normalan nivo holesterola u krvi.
- Stabilizuje šećer u krvi.
- Sadrži vit B1, B2 i B6.
- Izuzetno je važna kao izbor hraniva kod trudnoće jer zbog folata sprečava nepravilan razvoj ploda.
- Sadrži polisaharide koji deluju stimulativno na organizam i krvotok, pa samim tim dovode do boljeg rada mozga, odnosno memorije i kongitivnih sposobnosti.
- Sadrži RUTIN, antioksidans koji doprinosi čvrstoći malih krvnih sudova.
- Sadrži KVERCETIN, antioksidans koji čuva disajne puteve jer pomaže eliminaciju sluzi.
- Redovno konzumiranje bamije smanjuje rizik od nastanka bubrežnih bolesti uzrokovanih dijabetesom.

Maska za lice od bamije:

Pet bamija skuvati i zatim izmiksati u blenderu. Naneti masku na lice. Maska deluje 5 minuta i efekat je odmah vidljiv. Bamija ima prirodni botoks koji utiče na zatezanje bora. Efekat je isti i kada se konzumira.

Čaj od bamije za lečenje *Helicobacter pylori*

Pravi se od nekoliko sorti bamija. Plodovi se samleću i osuše. 2 g ove mešavine se stavi u 200 ml vrele vode. To bi moralo da odstoji preko noći. Napitak se pije ujutro bez procedivanja.

Pa, šta čekate?! Prigrli svoju bamiju!

PODSETNIK NA ROKOVE

Kontinent – pripremite se za majski rasadnik. Imamo produženu sadnju crvene zone zbog najavljenog pada temperatura, pa savetujem da pratite prognozu za svoj grad. Ako je ispod 5 noćna, nemojte još uvek da ubacujete crvenu zonu presade. Može vas iznenaditi mraz. Ide nam kišni period i to ne smeta biljkama i može se raditi presdnja, ali nikako ako je temperatura noću ispod 5. Ne brinite, neće vam prerasti presada.

Primorje – održavanje bašte je u toku. Ubacite ostatak presade.

Planine – presadnja je u toku, aprilski rasadnik je neophodno postaviti, pa pogledajte epizodu setva aprilskog rasadnika.

OBAVEŠTENJE O NOVIM PONUDAMA

Ukoliko vam je potrebna moja pomoć i kontinuirana podrška tokom sezone, sada ću podeliti sa vama stanje na našoj edukativnoj platformi, ako želite da se prijavite.

Pre svega, obaveštenje za sve vas. Odlučila sam da vas, baštovane koji su se prijavili na **listu čekanja za jun**, primimo ranije u Učionicu da biste stigli da postavite majski rasadnik na vreme, učite i postavljate pitanja o njemu.

Majski rasadnik je najjednostavniji, ali i najbitniji rasadnik - on nam omogućava kontinuiranu setvu i berbu tokom ostatka godine (jesen i zima).

Naš program se razlikuje od konvencionalnog, mi sejemo i sadimo tokom cele godine i beremo hranu tokom zime (zimski bašta). Ako ne posejete ovaj rasadnik, nećete imati sadnice za presadnju koja počinje od 15. jula jer je tada jako teško da kupite sadnice na pijacama.

Svakako, svima savetujem da posejete majski rasadnik i izlazi sutra epizoda o rasadniku na Jutjub kanalu.

Sada, nazad na slobodna mesta na platformi...

Kolektivno mentorstvo – Učionica

Naša Učionica trenutno okuplja 1.000 baštovana, raspoređenih u šest Učionica prema klimatskim zonama i nivou iskustva (Kontinent 1 i 2, Početnici 1 i 2, Primorje i Planine). Članovi ulaze i postavljaju pitanja direktno meni u jednoj Učionici, a ujedno imaju mogućnost da pristupe još jednoj Učionici, recimo Početnicima, i time dodatno ubrzaju svoje učenje.

U ovom trenutku, slobodna mesta su popunjena sve do jula i za jul je otvorena prijava na listu čekanja.

Ukoliko želite da se prijavite, potrebno je da popunite anketu na ovom linku→ <https://tragbiljke.com/ponuda/>

Kada popunite anketu, kontaktiraće Vas naš koordinator Goran Pivašević preko aplikacije Viber sa potvrdom i daljim uputstvima.

Individualni mentorski rad (koji uključuje i izradu projekta Motivacione bio bašte)

Ova opcija uključuje izradu detaljnog projekta Motivacione bio bašte prilagođenog Vašem terenu i načinu života, kao i kontinuiran rad tokom cele godine kroz poruke i konsultacije.

Ova opcija je popunjena za maj i trenutno primamo **prijave za jun**, svakog meseca imamo nekoliko slobodnih mesta jer sam ja jedna i ne mogu da radim individualno sa mnogo ljudi.

Prijavu za jun možete odraditi putem ovog linka (tako što ćete popuniti *anketu za projekat*)→ <https://tragbiljke.com/ponuda/>

Nakon što popunite anketu za projekat, kontaktiraće vas naš koordinator Goran Pivašević preko aplikacije Viber.

Sledeći Nedeljnik očekujte u ponedeljak, 26. maja, u jutarnjim časovima. Ukoliko ga ne pronađete u glavnom sandučetu, proverite i foldere „Promocije“ ili „Spam“, možda je zalutao tamo.

Do sledećeg Nedeljnika,

Trag Biljke Tim

Molimo vas da ne odgovarate na Nedeljnik jer na taj način punite inboks porukama na koje ne možemo da stignemo da odgovorimo i to nam otežava rad. U znak zahvalnosti, informacije koje dobijete iz Nedeljnika podelite sa prijateljima jer na taj način utičete da planeta bude bolje mesto!

Trag Biljke

Banja Luka

Odjava sa Nedeljnika:

Ukoliko više ne želite da primate naš Nedeljnik, možete se odjaviti klikom na:

[Odjavi me!](#)

Bosnia and Herzegovina

